

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége állásfoglalása a költségvetési szervek jogállására vonatkozó törvény (2008. CV. Tv.) végrehajtásával kapcsolatos kérdésekről

2009. július 14.

Szövetségünk hosszú távon az országos közgyűjtemények működését alapvetően meghatározónak tekinti a költségvetési szervek jogállásáról szóló törvényt, és a későbbiekben elkészülő, a törvényt kísérő jogszabályokat. Kiemelt jelentőségű, hogy mielőbb szülessenek meg a végrehajtást elősegítő és az alkalmazást biztosító jogszabályok tervezetei, amelyek véleményezésében az OKSZ további közreműködést vállal.

Az országos közgyűjtemények esetében a törvény alapesetben két kategóriába történő besorolást tesz lehetővé. Ezek a közintézmény és a közintézet. A gazdálkodás tekintetében a jogszabály lehetővé teszi, hogy a közgyűjtemény

- önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv,
- vagy pedig önállóan működő költségvetési szerv legyen, amely értelemszerűen nem folytat önálló gazdálkodást.

A kisebb, nem önálló, de országos hatókörű közgyűjteményekre vonatkozóan a közintézményi kategória elfogadható. A nagy országos közgyűjtemények esetében viszont indokoltnak tartjuk a közintézeti besorolást. A kategóriába történő besorolás minden esetben az adott költségvetési intézmény vezetőjével történő egyeztetés és egyetértés eredményeként történjék meg.

A 2008. évi CV. Tv. 16. § 1. bekezdés b) pontja a külön törvényben meghatározott közgyűjteményekre vonatkozóan a közintézet besorolást írja elő. Javaslatunk szerint ennek szakmai alapja az 1997. évi CXL. tv, amelynek 2. sz. melléklete az országos múzeumokat sorolja fel. Ugyancsak a közintézet besorolást tartjuk indokoltnak a Magyar Országos Levéltár és az Országos Széchényi Könyvtár esetében. Megfontolásra javasoljuk, hogy a törvénymódosítással összefüggésben rendezze az Oktatási és Kulturális Minisztérium az országos szakmúzeumok besorolását is.

Megállapíthatjuk, hogy a közintézeti besorolás összességében átláthatóbbá, tervezhetőbbé, rugalmasabbá, ugyanakkor a fejlesztési lehetőségeket hatékonyabban alkalmazhatóvá teszi a működést. A közintézeti működés a feladatellátás érdekében rugalmasabb, eredményesebb gazdálkodást (beleértve a létszámgazdálkodást is) biztosít. Ezek közül kiemelt szerepe van annak, hogy a korábbi gyakorlatot követve a működési és felhalmozási előirányzatokat saját hatáskörben lehet módosítani.

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége a közintézetek esetén felügyelő testület létrehozását nem támogatja. Jóllehet, a törvény kötelezően nem írja elő, de a közintézet esetében az intézmény működési biztonsága szempontjából a felügyelő testület működtetése kockázati tényezővel (bizonytalan jogállás az egyszemélyi vezető Áht.-ban meghatározott helyzetéhez képest, a működési költségek irreális emelkedése, stb.) jár.

Javasoljuk, hogy a közintézet számára a fenntartó köteles legyen a kötelező alapfeladat ellátásához szükséges költségvetési keretet biztosítani. Feladatbővítés csak a költségvetési keret megfelelő arányú növelésével történhet, költségvetési csökkentés esetén pedig szükséges a feladatcsökkentésre vonatkozóan megállapodni a költségvetési intézmény vezetőjével.

A közintézet működésére vonatkozó további javaslatunk:

A 2008. évi CV. Tv 100/I. § (1) bekezdése alapján kezdeményezzük, hogy külön Kormányrendeletben foglaltak szerint

a) állami garanciával történő kölcsön felvétele váljon lehetővé azokban az esetekben, amikor az egyes kiemelt feladatokat finanszírozó alap vagy nemzetközi pénzügyi támogató szerv támogató döntést hoz, és erről értesíti a közintézetet, azonban a támogatás utólagos finanszírozású, vagy késleltetett módon történik,

b) likviditási kölcsön felvételére nyíljon lehetősége a közintézetnek abban az esetben is, amennyiben az pályázati önrész biztosításához, vagy éven belüli, átmeneti likviditási zavarok kezeléséhez válik szükségessé.

Budapest, 2009. július 14.

(Dr. Gecsényi Lajos)
az Országos Közgyűjtemények Szövetsége elnöke